

Coraz mniej nieprawidłowości w uchwałach jst

Kategoria: Sejm, Senat i Prezydent
Opublikowano: piątek, 24, lipiec 2015 00:00
Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska
Odłony: 1942

Zdaniem Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych spada liczba uchwał i zarządzeń jednostek samorządu terytorialnego podejmowanych z naruszeniem prawa. W 2014 r. było to tylko 1,2 % w stosunku do badanego ogółu. Jeszcze 1993 r. takie nieprawidłowości wykazywało 19,1 % takich aktów.

Tak wynika ze sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2014 r. Raport ten był rozpatrywany na posiedzeniu połączonych Komisji: do Spraw Kontroli Państwowej oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, które odbyło się 21 lipca br. w Sejmie. Wyniki sprawozdania przedstawiali przedstawiciele Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych: Lucyna Hanus i Ryszard Zajączkowski.

Ryszard Zajączkowski opowiadał o tym, jakiego rodzaju kontrole przeprowadzają rio. – *Działalność kontrolna w zasadzie zawsze kończy się instruktażem – tłumaczył. – Kontrole kompleksowe są natomiast najważniejsze. Z kolei kontrole problemowe opisują bardzo dokładnie zadłużenie jst* – kontynuował. Dużą popularnością cieszy się działalność informacyjno-szkoleniowa. – *W ubiegłym roku zostało przeszkolonych ok. 16,5 tys. pracowników samorządowych. Szkolenia wzrastają na znaczeniu. Korzystają z nich często także sołtysi i radni* – podawał prezes Zajączkowski.

Główne błędy

Ryszard Zajączkowski mówił także o uchwałach i zarządzeniach, które podejmują jst. W ocenie KRRIO wykazują one coraz mniej nieprawidłowości. A te stwierdzone dotyczą m.in.

- naruszenia relacji, o której mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych, tj. zaplanowania wydatków bieżących w kwocie przewyższającej wysokość dochodów bieżących, powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki,
- naruszenia przez organ stanowiący kompetencji organu wykonawczego (m.in. poprzez dokonanie zmian budżetu skutkujących zwiększeniem deficytu bez zgody organu wykonawczego; wprowadzenie zmian w budżecie bez inicjatywy organu wykonawczego),
- przekroczenia przez organ wykonawczy kompetencji do dokonywania zmian budżetu (m.in. wprowadzenie do budżetu dochodów z tytułu wpływów z usług lub dochodów z tytułu odszkodowania; dokonanie zmian w planie wydatków budżetowych w związku z otrzymaniem subwencji pochodzącej z podziału rezerwy subwencji; dokonanie przeniesień wydatków między działami; dokonanie zmian tworzących nowe zadania inwestycyjne; rozdysponowanie rezerwy ogólnej z przeznaczeniem na wynagrodzenia ze stosunku pracy; zmniejszenia kwoty wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej; zmniejszenie planu wydatków majątkowych i częściowe rozdysponowanie tych środków na wydatki bieżące),
- udzielania organowi wykonawczemu upoważnień niezgodnie z obowiązującymi przepisami (m.in. zawarcie w uchwale budżetowej upoważnienia, które może być zawarte wyłącznie w wieloletniej prognozie finansowej; udzielenie upoważnienia do zaciągania kredytów w celu sfinansowania planowanego deficytu budżetu, pomimo że budżet jest nadwyżkowy; udzielenie upoważnienia do zaciągania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii organu stanowiącego),
- niedokonywania bądź nieprawidłowego dokonywania aktualizacji postanowień dotyczących deficytu (w tym źródeł jego sfinansowania), nadwyżki (w tym jej przeznaczenia), przychodów, rozchodów oraz limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych.

15 ustaleń

Nienajgorzej samorządy wypadły także pod kątem uchwalania budżetów. Znakomita większość wywiązała się z obowiązku podjęcia uchwały w terminie. W 2014 r. kolegia izb obrachunkowych ustaliły tylko 15 budżetów w zakresie obowiązkowych zadań własnych oraz zadań zleconych, z tego:

- dla 3 gmin i 4 związków międzygminnych, w związku z nieuchwaleniem przez organ stanowiący uchwały budżetowej do 31 stycznia 2014 r.,
- dla 2 gmin i 1 powiatu, w związku z nieopracowaniem przez jst programu postępowania naprawczego,
- dla 5 gmin, w związku z negatywną opinią regionalnej izby obrachunkowej o programie postępowania naprawczego.

Ponadto, w przypadku 11 gmin, 2 powiatów oraz 2 związków międzygminnych kolegia ustaliły budżety w części dotkniętej nieważnością (w tym dla 3 gmin i 2 powiatów – w związku z naruszeniem zasad określonych w art. 243 uofp).

Spadła także liczba skarg jst i rio do sądów administracyjnych. W 2014 r. do wojewódzkich sądów administracyjnych skierowanych zostało łącznie 61 skarg (w 2013 r. – 75). Organy jednostek samorządu terytorialnego zaskarżyły 54 rozstrzygnięcia nadzorcze kolegiów izb, natomiast regionalne izby obrachunkowe zaskarżyły 7 uchwał organów jst.

Dobra niedoceniana kadra

Prezes Zajączkowski wspomniał także o problemie, jaki mają rio w związku z odchodzeniem z ich szeregów dobrze wykwalifikowanej kadry. Pracownicy wydziałów kontroli są dobrze wykształceni i przeszkoleni. – 88% ma wyższe wykształcenie, to radcowie prawni, doktorzy, doktoranci – wyliczał Zajączkowski. Jednak bezsprzecznie są słabo wynagradzani i przez to odchodzą, m.in. do samorządów. To bardzo niedobre zjawisko.

– *Jak niski poziom wynagradzania wpływa na wykonywanie pracy?* – niepokoila się poseł PiS Marzena Machałek, przewodnicząca podkomisji stałej ds. finansów samorządowych. – *Składałem wniosek o podwyżki dla pracowników rio. Jednak bezskutecznie. Powoli rio staje się instytucją szkoleniową* – zauważał poseł PiS Arkadiusz Czartoryski.

Parabanki na podkomisji stałej

Tematem, który wzbudził spore zainteresowanie zgromadzonych była kwestia zadłużania się samorządów w parabankach. Temat ostatnio bardzo głośny w mediach. Jednak ze względu na fakt, że zaraz po zaraz po zakończeniu obrad tego posiedzenia odbywała się podkomisja stała ds. finansów samorządowych, której przedmiotem miało być właśnie pożyczanie pieniędzy od parabanków, Marzena Machałek zaprosiła zainteresowanych na to posiedzenie, o czym piszemy w artykule pt. [Kogo łapia parabanki](#).

Samo sprawozdanie uzyskało pozytywną opinię komisji.